Protokół

142. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 24 czerwca 2026 roku w formie wideokonferencji obsługiwanej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji: T. Brzezińska-Wójcik, A. Czerny, S. Gil, R. Huszcza, R. Janusiewicz, S. Kacieszczenko, J. Kacprzak, D. Kalisiewicz, A. Markowski, J. Ostrowski, J. Pietrow, J. Pietruszka, A. Reszke, E. Siemieniec-Gołaś, W. Włoskowicz, E. Wolnicz-Pawłowska, B. Zagórski, M. Zych.

Obrady prowadził Maciej Zych, przewodniczący Komisji.

Wstępny porządek obrad obejmował:

1. Zagajenie.
2. Przyjęcie protokołu 141. posiedzenia Komisji z dnia 27 maja 2026 r.
3. Sprawy bieżące.
4. Polskie egzonimy w „Wielkim słowniku ortograficznym PWN" – kontynuowanie omawiania różnic z wykazem Komisji.
5. Wolne wnioski.

Ad l. Przewodniczący przywitał członków Komisji na 142. posiedzeniu.

Ad 2. Do protokołu 141. posiedzenia zgłoszono drobne uwagi redakcyjne, po ich wprowadzeniu protokół przyjęto jednogłośnie (18 głosów za).

Ad 3. Przewodniczący poinformował o przesłaniu, zgodnie z ustaleniami z poprzedniego posiedzenia, kolejnego pisma do Rady Języka Polskiego, z ustosunkowaniem się do uwag autorek „Małego słownika ortograficznego" wraz ze wskazaniem błędów w nich zawartych. Istotną kwestią, którą podniesiono w odpowiedzi, jest to, że zdaniem Komisji przyjmowanie nazw typu *Morze Timor*, *Wyżyna Kolorado* jest zgodne z treścią nowo opublikowanych przez Radę Języka Polskiego „Zasad pisowni i interpunkcji polskiej". Kluczowy zapis dotyczący nazw mianownikowych ma obecnie brzmienie: „Jeśli wyrazy: *cieśnina*, *góra*, *jaskinia*, *jezioro*, *kanał*, *morze*, *nizina*, *półwysep*, *przełęcz*, *przesmyk*, *przylądek*, *pustynia*, *wyspa*, *wyżyna*, *zatoka* itp. poprzedzają nazwę będącą rzeczownikiem w mianowniku, pisane są one małymi literami jako określenia gatunkowe niewchodzące w skład nazwy, np. *cieśnina Bosfor*, *góra Athos*, *góry Czin*, *jezioro Śniardwy*, *morze Bałtyk*, *półwysep Hel*, *przełęcz Brenner*, *przylądek Horn*, *pustynia Negew*, *wyspa Uznam*, *wyżyna Dekan*, *zatoka Athos*". Z zapisu „jeśli wyrazy (...) poprzedzają nazwę" oraz „określenia gatunkowe niewchodzące w skład nazwy" jednoznacznie wynika, że ta reguła dotyczy przypadków takich, jak: góry *Andy*, wyspa *Sardynia*, pustynia *Sahara* (toponimami są tu *Andy*, *Sardynia*, *Sahara*), gdy stojące przed nazwą rzeczowniki są terminami rodzajowymi niewchodzącymi w ich skład, nie zaś przypadków typu *Wyżyna Kolorado*, *Cieśnina Otranto*, *Morze Timor* (toponimami są tu *Wyżyna Kolorado*, *Cieśnina Otranto*, *Morze Timor*), gdy rzeczowniki znajdujące się na początku nazwy są integralnymi częściami (elementami rodzajowymi) danego toponimu. Ten drugi przypadek jest w zasadach nieomówiony (podobnie jak przypadki nazw, w których element rodzajowy znajduje się na końcu toponimu, nazw geograficznych z fałszywym elementem rodzajowym, czy też, zaliczane również do nazw geograficznych, nazwy obszarów chronionych), zatem nie ma tu jakiejkolwiek sprzeczności

między zapisem tych nazw zalecanym przez Komisję, a zasadami ortografii przyjętymi przez Radę (zwłaszcza, że w ogólnej zasadzie dotyczącej użycia wielkiej litery ze względów znaczeniowych zapisano „Wielką literą zapisuje się nazwy własne, a więc takie wyrażenia, które zostały nadane jakiemuś obiektowi w celu jego indywidualnego nazwania, wyróżnienia i odróżnienia od innych, podobnych. W wielowyrazowych nazwach własnych wszystkie wyrazy, z wyjątkiem wewnętrznych spójników, przyimków i wyrazów pomocniczych (np. imienia, do spraw, ku czci, na rzecz), zapisuje się wielkimi literami. Odstępstwa od tej zasady podano niżej w przepisach szczegółowych"). Tu należy także zauważyć, że wcześniejszy zapis miał postać: „Jeśli nazwa własna składa się z dwu członów i człon drugi jest rzeczownikiem w mianowniku nieodmieniającym się, wtedy człon pierwszy (wyraz pospolity): *góra*, *nizina*, *półwysep*, *cieśnina*, *tama*, *kanał*, *morze*, *jezioro*, *wyspa*, *pustynia*, *wyżyna* itp. piszemy małą literą, natomiast człon drugi – wielką, np. *morze Marmara*, *półwysep Hel*, *pustynia Gobi*, *wyspa Uznam*", gdzie w treści wskazano, że dotyczy ona przypadków, gdy integralną częścią nazwy jest element rodzajowy (choć podane przy tej regule przykłady dotyczyły w większości nazw bez terminów rodzajowych). Należy przyjąć, że obecna treść zasady została intencjonalnie zmieniona względem wcześniej obowiązującej.

M. Zych poinformował także, że na stronie internetowej PWN opublikowane zostały zmienione zasady ortografii, uwzględniające reformę wprowadzoną przez Radę Języka Polskiego. Z treści opublikowanych zasad wynika, że redaktorzy PWN nie podeszli bezrefleksyjnie do zapisów Rady, tylko potraktowali je raczej jako wytyczne, wprowadzając do nich uszczegółowienia i interpretacje. W odniesieniu do nazw mianownikowych, uznali, że „określenia rodzajowego typu *cieśnina*, *góra*, *hala*, *jaskinia*, *jezioro*, *kanał*, *kotlina*, *morze*, *nizina*, *polana*, *półwysep*, *przełęcz*, *przesmyk*, *przylądek*, *pustynia*, *rów*, *równina*, *rzeka*, *wąwóz*, *wyspa*, *wyżyna*, *zatoka* itp., jeśli występuje po nim rzeczownik w mianowniku, nie traktujemy jako integralnej części nazwy geograficznej i piszemy je małą literą", co oznacza że zapis dotyczący nazw mianownikowych zinterpretowali inaczej niż go rozumie Komisja. Jednocześnie wprowadzili wyjątek, niewystępujący w zasadach RJP, że „w nazwach typu *Dolina* (czego?) *Orinoko*, *Nizina* (czego?) *Orinoko*, *Wyżyna* (czego?) *Kolorado*, *Zatoka* (czego?) *San Francisco* drugi człon ma formę dopełniaczową i dlatego określenie rodzajowe jest również zapisywane wielką literą" – nieodmienne człony typu *Orinoko*, *Kolorado* dotychczas traktowane były, jako mianowniki. Ponadto redaktorzy PWN wprowadzili wyjątek dla nazw ustalanych przez Komisję: „W *Urzędowym wykazie polskich nazw geograficznych świata*, który rejestruje oficjalne nazwy geograficzne, w zapisie nazw obiektów geograficznych kierowano się nie tylko strukturą wyrażenia odnoszącego się do obiektu geograficznego, ale także innymi czynnikami, jak tradycja, uzus, kształt nazwy oryginalnej itp. Z tego powodu są tam rejestrowane (nie bardzo liczne) nazwy, w których określenie rodzajowe – mimo że po nim w języku polskim występuje forma mianownikowa – jest traktowane jako integralna część nazwy i zapisywane wielką literą. Taki zapis jest stosowany w dokumentach urzędowych oraz w publikacjach specjalistycznych. (...) W naszym słowniku podajemy pisownię zgodną z regułą ortograficzną, a w wypadku rozbieżności między ogólną regułą pisowni i standaryzacją urzędową – podajemy także (za *Urzędowym wykazem polskich nazw geograficznych świata* 2019) postać nazwy urzędowej z kwalifikatorem *urzęd.*"

W trakcie dyskusji pojawiły się głosy, że należałoby bezpośrednio spotkać się z autorkami słownika i innymi członkami Rady, aby powyjaśniać wszystkie rozbieżności – rozbieżności te utrudniają prace zarówno Komisji, jak i Radzie, a co najważniejsze mogą wprowadzać zamieszanie u odbiorców. Jednak zauważono, że propozycje spotkań padały ze strony Komisji i Rada je ignorowała. Uznano, że obecnie należy zaczekać, czy będzie reakcja

autorek słownika na kolejne pismo Komisji i ewentualnie wtedy zaproponować jeszcze raz spotkanie.

Ponadto podkreślono, że zapisy PWN doprecyzowujące reguły ortograficzne przyjęte przez Radę Języka Polskiego wskazują, że reguły te nie są jednoznaczne. Komisja w związku z tym także może doprecyzowywać te reguły, wskazywać na niezbędne wyjątki, czy na konieczność stosowania zróżnicowanego podejścia w różnego typu publikacjach. Zwrócono także uwagę, że ważne jest legitymizowanie przez redaktorów PWN rozstrzygnięć Komisji i wskazywanie przez nich na ważność normy oficjalnej.

Na dwóch poprzednich posiedzeniach Komisja wprowadziła w przypadku niektórych nazw mianownikowych podwójny zapis – z elementem rodzajowym jako integralną częścią nazwy, zapisywanym wielką literą, i bez elementu rodzajowego – z samym elementem rozróżniającym. Przewodniczący poprosił Komisję o doprecyzowanie, czy takie ustalenie dopuszcza również stosowanie zapisu z terminem rodzajowym zapisanym małą literą. Przykładowo, czy dla ustalonych nazw *Ormuz*, jako egzonimu głównego, i *Cieśnina Ormuz*, jako egzonimu wariantowego, Komisja akceptuje także zapis *cieśnina Ormuz*? W trakcie dyskusji uznano, że w takich przypadkach akceptowalne są tylko formy z elementem rodzajowym zapisanym wielką literą, jako odpowiednik długiej formy nazwy, i formy bez terminu rodzajowego, jako odpowiednik krótkiej formy nazwy, w związku z tym zapisy typu *cieśnina Ormuz* nie powinny być stosowane.

W wykazie egzonimów wymienione są również nazwy wybranych obiektów transgranicznych leżących częściowo w Polsce. W przypadku tych obiektów Komisja nie ustala polskich nazw, tylko uwzględnia nazwy formalnie przyjęte (lub, jeśli dany obiekt nie ma nazwy urzędowej albo zestandaryzowanej, nazwy stosowane w literaturze). W wyniku weryfikacji tych nazw z nazwami zawartymi w Państwowym Rejestrze Nazw Geograficznych (PRNG) wynikły rozbieżności, które należałoby usunąć. Ponadto, w 2018 roku został opublikowany nowy podział Polski na regiony fizycznogeograficzne. Obecnie nazwy z tego nowego podziału zostały przyjęte przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych i zostały uwzględnione, jako nazwy zestandaryzowane, w PRNG. Uwzględnione w wykazie egzonimów nazwy obiektów leżących częściowo w Polsce, powinny być zgodne z ustaleniami Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych oraz zapisami w PRNG – KSNG sama nie ustala tych nazw.

W związku z powyższym omówiono po kolei wszystkie rozbieżności między wykazami egzonimów a PRNG i ustaleniami Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych.

- *Nizina Środkowoeuropejska* – w PRNG nazwa zestandaryzowana tego regionu to *Niż Środkowoeuropejski*; nazwa ta została przyjęta Uchwałą nr 22/7/X/2024 Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych z 7 października 2024 r., w tej postaci wymieniona była też w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 roku i znalazła się w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne z 2018 r. W związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę ***Niż Środkowoeuropejski*** zamiast nazwy *Nizina Środkowoeuropejska* (aklamacja).
- *Nizina Wschodnioeuropejska* – w PRNG nazwa zestandaryzowana tego regionu to *Niż Wschodnioeuropejski*; nazwa ta została przyjęta przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych na posiedzeniu 7 października 2024 r., jednak bez jej standaryzacji (odstąpiono od standaryzowania nazw jednostek poziomu megaregio-

nów), w tej postaci wymieniona była też w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 roku i znalazła się w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne z 2018 r. W związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę ***Niż Wschodnioeuropejski*** zamiast nazwy *Nizina Wschodnioeuropejska* (aklamacja).

- *Leśna Prawa* – w PRNG nazwa zestandaryzowana tej rzeki to *Leśna*, w takiej formie nazwa wymieniona jest także w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. i „Nazewnictwie geograficznym Polski. Hydronimy" z 2006 r. Nazwa *Leśna Prawa* jest tłumaczeniem nazwy obowiązującej obecnie na Białorusi; według przedwojennych map WIG rzeka ta nazywała się *Leśna* w górnym biegu, od połączenia z Białą (obecnie na Białorusi, ok. 5 km od granicy) nosiła nazwę *Leśna Prawa*, a po połączeniu z Leśną Lewą – ponownie *Leśna*. Dyskutowano, czy uznać, że nazwa *Leśna Prawa* to nazwa środkowego biegu rzeki, obowiązująca tylko na terenie Białorusi, czy przyjąć, że cała rzeka nosi po polsku nazwę *Leśna* (tak jest m.in. na „Mapie podziału hydrograficznego Polski" dostępnej w Hydroportalu) – w głosowaniu opowiedziano się za tym drugim rozwiązaniem (za zachowaniem nazwy *Leśna Prawa*, jako nazwy odcinkowej, były 2 głosy, za stosowaniem nazwy *Leśna* dla całej rzeki od źródeł w Polsce do ujścia do Bugu na Białorusi, opowiedziało się 14 osób, 2 głosy były wstrzymujące się). W związku z tym w wykazie egzonimów zostaje pominięta nazwa *Leśna Prawa*, zaś nazwa *Leśna*, dotychczas uznawana za egzonim, staje się pseudoegzonimem, jako nazwa obiektu leżącego częściowo w granicach Polski.
- *Piotrówka* – w PRNG nazwa zestandaryzowana tej rzeki to *Pietrówka*, w takiej formie nazwa wymieniona jest także w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. i „Nazewnictwie geograficznym Polski. Hydronimy" z 2006 r. W związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę ***Pietrówka*** zamiast nazwy *Piotrówka* (aklamacja).
- *Obniżenie Otmuchowskie* – w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne z 2018 r. zmieniono zasięg Obniżenia Otmuchowskiego: dotychczas znajdowało się w całości w Polsce, a od granicy Czech oddzielało je Przedgórze Paczkowskie (uwzględnione w wykazie egzonimów), obecnie zasięg polskich regionów bardziej odpowiada podziałowi czeskiemu, gdzie są dwa regiony: Žulovská pahorkatina (odpowiada zmniejszonemu według nowego podziału Przedgórzu Paczkowskiemu) i Vidnavská nížina (odpowiada Obniżeniu Otmuchowskiemu w nowych granicach). Ze względu na to, że w wykazie było uwzględnione Przedgórze Paczkowskie, postanowiono także uwzględnić ***Obniżenie Otmuchowskie***, jako region transgraniczny leżący częściowo w Polsce i częściowo w Czechach (aklamacja).
- *Kotlina Żytawska* – w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne z 2018 r. zmieniono nazwę *Obniżenie Żytawsko-Zgorzeleckie* na *Kotlina Żytawska* (nazwa zestandaryzowana przez KNMiOF w 2024 r.; nazwa *Obniżenie Żytawsko-Zgorzeleckie* wymieniona jest w PRNG jako nazwa oboczna) zmieniając mu jednocześnie zasięg. Obiekt ten wyróżniany jest także w Czechach (Žitavská pánev), jak i w Niemczech (Zittauer Becken). Komisja postanowiła go uwzględnić w wykazie, jako region transgraniczny leżący częściowo w Polsce, z oboma nazwami wymienianymi w PRNG – ***Kotlina Żytawska*** i ***Obniżenie Żytawsko-Zgorzeleckie*** (aklamacja).
- *Przełęcz Płoszczyna* – w PRNG nazwa urzędowa tej przełęczy to *Płoszczyna*, w takiej formie nazwa wymieniona jest także w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej

Polskiej" z 1991 r. W związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę ***Płoszczyna*** zamiast nazwy *Przełęcz Płoszczyna* (aklamacja).

- *Dolne Łużyce* oraz *Górne Łużyce* – w PRNG nazwa zestandaryzowana tych regionów to *Łużyce Dolne* i *Łużyce Górne*, przyjęte Uchwałą nr 19/IX/2020 Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych z 29 września 2020 r. W związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę ***Łużyce Dolne*** zamiast nazwy *Dolne Łużyce* oraz ***Łużyce Górne*** zamiast nazwy *Górne Łużyce* (aklamacja).
- *ziemia lubuska* – w PRNG nazwa zestandaryzowana tego regionu to *Ziemia Lubuska*, przyjęta Uchwałą nr 19/IX/2020 Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych z 29 września 2020 r. W związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę w zapisie ***Ziemia Lubuska*** zamiast zapisu *ziemia lubuska* (aklamacja).
- *Zalew Szczeciński* – w PRNG nazwa urzędowa to *Szczeciński Zalew*, a nazwa w tej postaci została ustalona urzędowo w 1949 r.; w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. nazwa tej zatoki to *Zalew Szczeciński*, w takiej samej formie nazwę zestandaryzowała Komisji Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2003 r. i wymieniła ją w „Nazewnictwie geograficznym Polski. Hydronimy" z 2006 r. Komisja uznała, że należy wziąć pod uwagę najnowsze ustalenia standaryzacyjne, a nie regulacje powojenne, w związku z tym postanowiła w wykazie uwzględniać, jak do tej pory, nazwę w zapisie *Zalew Szczeciński* (aklamacja).
- *Jezioro Myśliborskie Wielkie* – w PRNG nazwa urzędowa to *Wielkie Jezioro Myśliborskie*, a nazwa w tej postaci została ustalona urzędowo w 1949 r., w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. nazwa tego jeziora to *Jezioro Myśliborskie Wielkie*, w takiej samej formie nazwę zestandaryzowała Komisji Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2003 r. i wymieniła ją w „Nazewnictwie geograficznym Polski. Hydronimy" z 2006 r. Komisja uznała, że obiekt ten, jako niewielki, można pominąć w wykazie egzonimów (8 głosów za pominięciem nazwy, 8 za pozostawieniem, 2 wstrzymujące się – przeważył głos przewodniczącego).
- *Jezioro Nowowarpieńskie* – w PRNG nazwa urzędowa to *Nowowarpieńskie Jezioro*, a nazwa w tej postaci została ustalona urzędowo w 1949 r.; w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. nazwa tego obiektu to *Jezioro Nowowarpieńskie*, w takiej samej formie nazwę zestandaryzowała Komisji Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2003 r. i wymieniła ją w „Nazewnictwie geograficznym Polski. Hydronimy" z 2006 r. Komisja uznała, że należy wziąć pod uwagę najnowsze ustalenia standaryzacyjne, a nie regulacje powojenne, w związku z tym postanowiła w wykazie uwzględniać, jak do tej pory, nazwę w zapisie *Jezioro Nowowarpieńskie* (aklamacja).
- *Beskid Sądecki* – według starego podziału na regiony fizycznogeograficzne Beskid Sądecki obejmował także część obszaru Słowacji. W nowym podziale regionalnym południowy fragment został wydzielony w nowy mezoregion *Pogórze Popradzkie* (nazwa zestandaryzowana przez KNMiOF w 2024 r.), którego północne fragmenty leżą w Polsce, zaś Beskid Sądecki obecnie znajduje się w całości w Polsce. Komisja postanowiła uwzględnić w wykazie nazwę ***Pogórze Popradzkie***, jako odpowiadające słowackiemu regionowi o nazwie Ľubovnianska vrchovina, oraz pominąć *Beskid Sądecki*, jako obiekt leżący w całości na terenie Polski (aklamacja).

- *Pogórze Spisko-Gubałowskie* – w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne nazwa *Pogórze Spisko-Gubałowskie* została zastąpiona nazwą *Pogórza Przedtatrzańskie* (nazwa zestandaryzowana przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2024 r.; nazwa *Pogórze Spisko-Gubałowskie* wymieniona jest w PRNG jako nazwa oboczna), a także wydzielony został z niego mezoregion *Magura Spiska* (nazwa zestandaryzowana przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2024 r.), który w dotychczasowym podziale w całości znajdował się na terenie Słowacji. W związku z tym Komisja postanowiła uwzględnić nazwę ***Pogórza Przedtatrzańskie***, jako główną, zachowując nazwę *Pogórze Spisko-Gubałowskie*, jako wariantową, oraz przeklasyfikować nazwę *Magura Spiska* z egzonimu na polski endonim wraz z aktualizacją informacji o położeniu także w Polsce (aklamacja). Ponadto postanowiono uwzględnić w wykazie egzonimów nazwę nadrzędnego transgranicznego makroregionu ***Obniżenie Orawsko-Podhalańskie*** (aklamacja).
- *Rów Podtatrzański* – w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne nazwa *Rów Podtatrzański* została zastąpiona nazwą *Bruzda Podtatrzańska* (nazwa zestandaryzowana przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2024 r.; nazwa *Rów Podtatrzański* wymieniona jest w PRNG jako nazwa oboczna). W związku z tym Komisja postanowiła uwzględnić nazwę ***Bruzda Podtatrzańska***, jako główną, zachowując nazwę *Rów Podtatrzański*, jako wariantową (aklamacja).
- *Tatry Wschodnie* oraz *Tatry Wysokie* – w PRNG *Tatry Wschodnie* to wariantowa (niestandaryzowana) nazwa dla *Tatr Wysokich* (nazwa zestandaryzowana); w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. wymienione są tylko Tatry Wysokie, podobnie według nowego podziału na regiony z 2018 r., natomiast w podziale na regiony fizycznogeograficzne na mapie z „Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej" z 1994 r., a także w „Geografii Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne" J. Kondrackiego z 1994 r. stosowana jest nazwa *Tatry Wschodnie* (brak zaś *Tatr Wysokich*) – we wszystkich tych materiałach wymieniany jest tylko jeden obiekt. W wykazie egzonimów Tatry Wschodnie są obiektem nadrzędnym składającym się z Tatr Wysokich oraz Tatr Bielskich – jest to jednak podział regionalny słowacki (Tatry dzielą się na Zachodnie i Wschodnie, a te ostatnie na Wysokie i Bielskie), a nie polski. W trakcie dyskusji zwrócono uwagę, że podziały fizycznogeograficzne są często umowne, a w polskim wykazie dla nazewnictwa obiektów geograficznych nie musi być brany pod uwagę podział słowacki – powinien być uwzględniany podział polski. W związku z tym Komisja postanowiła nie wymieniać osobno Tatr Wschodnich i Tatr Wysokich, jak to miało miejsce dotychczas, tylko wymienić jedne góry o nazwie głównej ***Tatry Wysokie*** i wariantowej ***Tatry Wschodnie*** dodatkowo opisując, że na Słowacji stosowany jest inny podział tych gór (aklamacja).
- *Beskid Żywiecki* – w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne *Beskid Żywiecki* został zastąpiony przez *Działy Orawskie* na wschodzie, *Beskid Żywiecko-Kisucki* na zachodzie oraz częściowo *Beskid Żywiecko-Orawski* na północy – nazwy te zostały zestandaryzowane przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2024 r., jako nazwy „regionów naturalnych". Jednak w PRNG *Beskid Żywiecki* wymieniony jest także jako nazwa zestandaryzowana dla gór, a podane współrzędne środka wskazują na zasięg tych gór zgodny z dawnym podziałem. Mezoregion Beskid Żywiecko-Kisucki to w podziale słowackim Kysucké Beskydy, Działy Orawskie nie mają jednego słowackiego odpowiednika i obejmują regiony o nazwach Podbeskydská brázda i Podbeskydská vrchovina, zaś Beskid Żywiecko-

-Orawski to w podziale słowackim Oravské Beskydy. Komisja postanowiła uwzględnić w wykazie nazwy ***Beskid Żywiecko-Kisucki*** i ***Beskid Żywiecko-Orawski***, a także nadal uwzględniać *Beskid Żywiecki* z odpowiednia uwagą dotyczącą jego zasięgu (aklamacja).

- *Międzygórze Jabłonkowsko-Koniakowskie* – nowy mezoregion uwzględniony w podziale na regiony fizycznogeograficzne z 2018 r., położony na polsko-czesko-słowackim trójstyku granic (nazwa zestandaryzowana przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych w 2024 r.); dotychczas obszar ten był zaliczany do Beskidu Śląskiego. Ze względu na to, że region ten jest wydzielany także w podziale regionalnym słowackim i czeskim, Komisja postanowiła uwzględnić w wykazie nazwę ***Międzygórze Jabłonkowsko-Koniakowskie*** (aklamacja).
- *Eliaszówka*, *Krzemieniec*, *Lackowa*. W PRNG nazwa urzędowa szczytu to *Heliaszówka* i została ona ustalona Zarządzeniem nr 63 Prezesa Rady Ministrów z 27 listopada 1965 r. wprowadzającym nazwy z części powiatowych zeszytów „Urzędowych nazw". W „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. stosowana jest nazwa *Eliaszówka* i pod taką nazwą ten szczyt jest powszechnie znany. Dyskutując tę nazwę, zastanawiano się, czy ją pominąć w wykazie, czy też nadal uwzględniać tę górę, jednak pod nazwą *Heliaszówka* z pozostawieniem nazwy *Eliaszówka* jako wariantowej. Za tym drugim rozwiązaniem, w głosowaniu, opowiedziało się 11 osób, za pominięciem nazwy w wykazie było 6 osób, jedna osoba wstrzymała się od głosu. Podobna sytuacja jest ze szczytami *Krzemieniec* i *Lackowa*, dla których w PRNG podano, jako urzędowe, nazwy *Kremenaroz* i *Wackowa* (obie ustalone Zarządzeniem nr 17 Prezesa Rady Ministrów z 5 lutego 1968 r. wprowadzającym nazwy z części powiatowych zeszytów „Urzędowych nazw"). Komisja uznała, że nazwy te nie są poprawne (zwrócono uwagę, że w powiatowych zeszytach „Urzędowych nazw" są liczne błędy, tak jak w przypadku nazw tych szczytów) i nie należy ich powielać w wykazie egzonimów. Zwrócono uwagę, że jednym z efektów cyfryzacji jest „przywrócenie do życia" błędnych zapisów nazw z dawnych aktów prawnych, które co prawda formalnie obowiązują, jednak dopóki nazwy te były tylko w mało dostępnych publikacjach, to niemal nikt o nich nie wiedział i w zamian były stosowane nazwy poprawne. Po dyskusji Komisja postanowiła ponownie przegłosować kwestie uwzględnienia w wykazie egzonimów szczytu *Heliaszówka* / *Eliaszówka* oraz nazw *Kremenaroz* / *Krzemieniec* i *Wackowa* / *Lackowa* – tym razem za pominięciem w wykazie tych trzech szczytów opowiedziało się 15 osób, jedna osoba była przeciw, a 2 wstrzymały się od głosu.
- *Mięguszowiecki Szczyt Czarny* – w PRNG nazwa zestandaryzowana to *Mięguszowiecki Czarny*; w takiej formie także w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. W związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę ***Mięguszowiecki Czarny*** zamiast nazwy *Mięguszowiecki Szczyt Czarny* (aklamacja).
- *Rezerwat Biosfery „Tatry"* – po polsku przeważnie stosowana jest nazwa *Tatrzański Rezerwat Biosfery* (Tatrzański Park Narodowy stosuje zaś nazwę *Tatrzański Transgraniczny Rezerwat Biosfery*), w związku z tym Komisja postanowiła w wykazie uwzględnić nazwę ***Tatrzański Rezerwat Biosfery*** zamiast nazwy *Rezerwat Biosfery „Tatry"* (aklamacja).
- *Polesie Brzeskie* – jest to jeden z mezoregionów wyznaczonych na mapie podziału fizycznogeograficznego Polski z „Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej" z 1994 r., który

w granicach Polski obejmował dolinę Bugu. W podziale regionalnym zawartym w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r. taki mezoregion nie znajdował się w Polsce – ten fragment doliny Bugu, który według podziału z 1994 r. wchodził w skład Polesia Brzeskiego, podzielony był między 4 mezoregiony (Równina Kodeńska, Zaklęsłość Sosnowicka, Garb Włodawski, Równina Łęczyńsko-Włodawska). W nowym podziale regionalnym z 2018 roku wydzielony został osobny mezoregion *Dolina Środkowego Bugu*, tym samym Polesie Brzeskie ponownie w całości znalazło się poza granicami Polski. Komisja uznała, za nowym podziałem regionalnym, że Polesie Brzeskie nie leży w granicach Polski, a zatem nazwa ta nie jest nazwą obiektu transgranicznego leżącego częściowo Polsce, tylko egzonimem dla obiektu leżącego w całości poza granicami Polski, w związku z tym przeklasyfikowała nazwę ***Polesie Brzeskie*** na egzonim (aklamacja).

- *Nizina Poleska* – nazwa wymieniona w wykazie egzonimów, jako nazwa obiektu leżącego częściowo w granicach Polski, gdyż zachodni fragment Polesia Brzeskiego, wchodzącego w skład Niziny Poleskiej, leżał w Polsce. Według podziału regionalnego z 2018 r. Polesie Brzeskie leży w całości poza granicami Polski, zatem również Nizina Poleska obecnie leży w całości poza Polską. Komisja uznała, za nowym podziałem regionalnym, że Nizina Poleska nie leży w granicach Polski, a zatem nazwa ta nie jest nazwą obiektu transgranicznego leżącego częściowo Polsce, tylko egzonimem dla obiektu leżącego w całości poza granicami Polski, w związku z tym przeklasyfikowała nazwę ***Nizina Poleska*** na egzonim (aklamacja).
- *Płaskowyż Chyrowski* – w nowym podziale na regiony fizycznogeograficzne z 2018 r. Płaskowyż Chyrowski został zastąpiony dwoma innymi mezoregionami: *Podgórze Hermanowickie* i *Płaskowyż Mościski* (te dwie nazwy zostały zestandaryzowane Uchwałą nr 22/7/X/2024 Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych z 7 października 2024 r.). W odróżnieniu od dotychczasowego mezoregionu, te dwa nowe nie mają odpowiedników w podziale ukraińskim. Komisja uznała, że *Płaskowyż Chyrowski*, jako obiekt niewielki, można pominąć w wykazie egzonimów (aklamacja).
- *Podkarpacie Wschodnie* – w PRNG nazwa zestandaryzowana to *Wschodnie Podkarpacie*, w takiej formie nazwa pojawia się nowej aktualizacji regionów fizycznogeograficznych Polski z 2018 r. i w takiej postaci nazwę tę zestandaryzowała Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych na posiedzeniu 7 października 2024 r. Jest to niekonsekwencja, gdyż jednocześnie Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych zestandaryzowała nazwę drugiej podprowincji fizycznogeograficznej w postaci *Podkarpacie Północne* i w takiej formie jest ona zawarta w PRNG, ponadto dla prowincji nadrzędnej w nowej regionalizacji fizycznogeograficznej podana jest nazwa *Karpaty Wschodnie z Podkarpaciem Wschodnim* i nazwa w tej postaci uwzględniona jest w PRNG (nazwa niestandaryzowana, gdyż Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych uznała, że nie będzie standaryzować tego typu złożonych nazw prowincji). Komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych z prośbą o wprowadzenie poprawnego szyku tej nazwy, tj. *Podkarpacie Wschodnie* (w takiej formie nazwa występowała m.in. w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej" z 1991 r.), a do czasu wyjaśnienia tej kwestii nie będzie zmieniać zapisu w wykazie egzonimów. Przewodniczący ponadto zaproponował, aby przy okazji zaproponować Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych zestandaryzowanie kilku

nazw obiektów transgranicznych wymienianych w wykazie egzonimów, a które nie mają formalnie przyjętej polskiej nazwy: *Karpaty* (nazwa wymieniona w PRNG, jednak jako nazwa niestandaryzowana), *Sudety*, *Karpaty Wschodnie*, *Karpaty Zachodnie*, *Beskidy Wschodnie*, *Śląsk Cieszyński*, *Zamagurze* wraz z formą wariantową *Zamagurze Spiskie* (nazwy te są pominięte w PRNG).

Kolejny raz podzielona została etiopska jednostka administracyjna Region Narodów, Narodowości i Ludów Południa – w sierpniu 2023 r. wydzielony został z niego już trzeci region (wcześniej, w 2020 r. wydzielono region Sidama, a w 2021 r. Region Ludów Etiopii Południowo-Wschodniej). Nazwa tego regionu w tłumaczeniu to ***Etiopia Południowa*** i Komisja postanowiła przyjąć dla niego taki egzonim (aklamacja). Pozostały fragment Regionu Narodów, Narodowości i Ludów Południa został jednocześnie przekształcony w nowy region, którego nazwa w tłumaczeniu to ***Etiopia Środkowa*** – Komisja postanowiła przyjąć ten egzonim dla nowej jednostki administracyjnej, jednocześnie kasując egzonim ***Region Narodów, Narodowości i Ludów Południa*** dla zlikwidowanej jednostki (aklamacja).

Do Komisji wpłynęły wnioski o zmianę zalecanej nazwy dla trzech miejscowości z obszaru obwodu królewieckiego w Rosji oraz nazwy jednego rosyjskiego obwodu: *Tylża* zamiast *Sowieck*, *Iławka* zamiast *Bagrationowsk*, *Piława* zamiast *Bałtyjsk* oraz *obwód petersburski* zamiast *obwód leningradzki*. Wnioski te są kolejnym pokłosiem zmiany przez Komisję zalecanej nazwy rosyjskiego miasta na *Królewiec*. Zmieniając tę nazwę, Komisja uznała jednak, że jest to przypadek szczególny i nie należy go traktować, jako przykład dla innych zmian nazw. Zgodnie z tym stanowiskiem Komisja dotychczas odrzucała wnioski z propozycjami podobnych zmian, dlatego również obecne wnioski Komisja postanowiła odrzucić (aklamacja).

Na 141. posiedzeniu pozostawiono do wyjaśnienia, czy nie należałoby skasować nazwy wariantowej *Wyspy Żółwie* dla nazwy *Galapagos*. Nazwa *Wyspy Żółwie*, jako wariantowa, wymieniona była w „Polskim nazewnictwie geograficznym świata" z 1959 r. W „Polskich nazwach geograficznych świata" z 1994 r. nazwa tych wysp została pominięta, co sugeruje, że wówczas Komisja zalecała dla nich stosowanie endonimów *Colón* i *Galapágos*. Nazwy *Galapagos* i wariantowa *Wyspy Żółwie* zostały ponownie przyjęte na 13. posiedzeniu Komisji (16 lipca 2003 roku). W trakcie dyskusji zwracano uwagę, że nazwa jest stosowana od dość dawna, pomimo że unikają jej geografowie, to jest nadal stosowana i warto ją zachować. Ostatecznie wniosek dotyczący skasowania tej nazwy został wycofany.

Drugą z nazw pozostawionych do wyjaśnienia była nazwa rezerwatu biosfery obejmującego Półwysep Valdés. Komisja stara się przyjmować polskie nazwy dla rezerwatów biosfery, jeśli nazwa tego rezerwatu pochodzi od nazwy obiektu geograficznego, dla którego ustalony jest egzonim (wyjątkiem są sytuacje, gdy rezerwat biosfery obejmuje tak samo nazwany park narodowy – wówczas egzonim przyjmowany jest tylko dla tego parku). Tu wątpliwość budziło, czy po hiszpańsku rezerwat biosfery nosi nazwę *Reserva de Biósfera Península Valdés*, czy *Reserva de Biósfera Valdés*. Na stronie UNESCO rezerwat biosfery ma hasło *Valdés*, zaś w jego treści stosowana jest nazwa *Valdés Biosphere Reserve*. W publikacjach argentyńskich oraz na rządowych stronach internetowych (centralnych, prowincjonalnych i lokalnych) stosowane są obie formy. Przykładowo w rejestrze nazw geograficznych prowadzonym przez Instituto Geográfico Nacional podawana jest nazwa *Reserva de Biósfera Península Valdés*, natomiast w wykazie obszarów chronionych na stronie Federal-

nego Systemu Obszarów Chronionych (Sistema Federal de Ateas Protegidas) stosowana jest nazwa *Reserva de Biósfera Valdés*. Po dyskusji Komisja postanowiła przyjąć egzonim ***Rezerwat Biosfery Półwyspu Valdés*** (9 głosów za dodaniem nazwy, 3 przeciw, 6 wstrzymujących się), jednocześnie ustalając, że do tej nazwy podane będą dwa endonimy hiszpańskie: *Reserva de Biósfera Península Valdés* i *Reserva de Biósfera Valdés*.

W 2023 r. zmieniono w Indiach nazwę znanego miasta, dawnej stolicy Wielkich Mogołów, z *Aurangabad* na *Chhatrapati Sambhajinagar* po angielsku a w hindi i marathi z Auraṁgābād (trl.), Aurangabad (trb.) na Chatrapati Saṁbhājīnagar (trl.), Ćhatrapati Sambhadźinagar (trb.). Miasto założone było na początku XVII w. przez muzułmańskich władców Sułtanatu Ahmadnagaru, a dotychczasowa nazwa nadana została w 1653 r. przez Aurangzeba, wówczas mogolskiego księcia, później władcę Imperium Wielkich Mogołów. Nowa nazwa upamiętnia drugiego króla imperium Marathów – Sambhadźiego (*ćhatrapati* to tytuł królewski używany w państwie Marathów, zaś końcówka *-nagar* oznacza ‘miasto’) i jest kolejnym przejawem odcinania się Indii od swojej muzułmańskiej przeszłości oraz zmiany dziedzictwa kulturowego.

Dla tego miasta przyjęty jest pseudoegzonim *Aurangabad* (zalecana nazwa odpowiada nazwie angielskiej i transkrypcji nazw hindi i marathi). Przy podobnej zmianie nazwy miasta *Allahabad* Komisja ustaliła, że dotychczasowa nazwa zostanie zachowana, jako wariantowa, zaś jako nazwa główna przyjęta została nazwa hindi w transkrypcji: *Prajagradź*. Przy analogicznym postępowaniu należałoby przyjąć, jako pseudoegzonim, nazwę *Ćhatrapati Sambhadźinagar*. W trakcie dyskusji argumentowano, że nazwa ta jest zbyt udziwniona z polskiego punktu widzenia i nie nadaje się na „polską” nazwę. Ponadto w Indiach Komisja nie przyjęła tego typu nazw nawet dla znacznie ważniejszych jednostek administracyjnych (np. *Uttar Pradeś*, *Madhja Pradeś*, *Arunaćal Pradeś*, *Himaćal Pradeś*, *Ćhattisgarh*), czy znanych stolic stanów (np. *Bhubaneśwar*, *Tiruwanantapuram*, *Puducćeri*), gdyż uznała, że tego typu transkrypcji nie należy standaryzować jako polskich zalecanych nazw. Po dyskusji podobnie postanowiono postąpić w tym przypadku ustalając skasowanie pseudoegzonimu ***Aurangabad***, bez wprowadzania w zamian innej nazwy (15 głosów za skasowaniem, 1 przeciw, 2 wstrzymujące się).

M. Zych przekazał informację o 24. Posiedzeniu Bałtyckiej Sekcji UNGEGN, które odbyło się w dniach 15–16 kwietnia 2026 r. w Rydze. Zorganizowane ono zostało przez Łotewską Agencję Informacji Geoprzestrzennej, Instytut Języka Łotewskiego Uniwersytetu Łotewskiego oraz Bibliotekę Narodową Łotwy. W spotkaniu uczestniczyły 34 osoby z czterech państw członkowskich sekcji (Estonii, Litwy, Łotwy, Polski). Ponadto w trybie on-line 15 osób uczestniczyło jako słuchacze, w tym przedstawiciele Ukrainy. Polskę reprezentował M. Zych.

Posiedzenie składało się z pięciu sesji referatowych, a także sesji dotyczącej omówienia spraw bieżących Sekcji. Polska zaprezentowała raport z działalności nazewniczej w okresie od poprzedniej sesji oraz referat omawiający „Wykaz nazw budowli i innych obiektów miejskich” oraz „Polski przewodnik toponimiczny dla redaktorów map i innych użytkowników”. Przedstawiciele Estonii i Litwy przedstawili raporty narodowe oraz po dwa referaty, zaś przedstawiciele Łotwy przedstawili raport, trzy referaty i dwa filmy – łącznie zaprezentowanych zostało 12 referatów i raportów.

M. Zych przekazał także informację o 30. Posiedzeniu Sekcji UNGEGN Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej, które odbyło się w dniach 12–13 maja

2026 r. w Budapeszcie, a zorganizowane zostało przez Departament Rejestracji Nieruchomości i Kartografii Ministerstwa Administracji Publicznej i Rozwoju Regionalnego oraz węgierską Komisję Nazw Geograficznych. W spotkaniu uczestniczyły 22 osoby z siedmiu państw członkowskich sekcji (Czech, Chorwacji, Polski, Słowacji, Słowenii, Ukrainy, Węgier) oraz z Austrii; ponadto pięciu zaproszonych uczestników wygłosiło referaty w trybie on-line (po jednej osobie z Australii, Francji, Islandii, Słowenii i Stanów Zjednoczonych). Posiedzenie składało się z 6 sesji referatowych, w trakcie których zaprezentowano 22 raporty i referaty. Polska zaprezentowała raport z działalności nazewniczej w okresie maj 2024 – kwiecień 2026 oraz referat omawiający „Wykaz nazw budowli i innych obiektów miejskich" oraz „Polski przewodnik toponimiczny dla redaktorów map i innych użytkowników". Ponadto raporty narodowe zaprezentowali przedstawiciele Chorwacji, Czech, Słowacji, Słowenii, Ukrainy i Węgier, odczytany został także przesłany raport Bułgarii. Przedstawiono również 6 raportów dotyczących działalności UNGEGN, działalności Sekcji, ostatniej Sesji UNGEGN oraz Grupy Roboczej ds. Nazw Geograficznych jako Dziedzictwa Kulturowego (wygłoszone przez przedstawicieli Australii, Francji, Islandii, Stanów Zjednoczonych i Węgier). Pozostałe referaty wygłosili przedstawiciele Austrii (1 referat), Czech (1 referat), Słowenii (1 referat) i Węgier (4 referaty).

Zgłoszono, że nazwa *Basen Szwabsko-Frankoński*, wymieniona w wykazie egzonimów, jest prawdopodobnie niepoprawna – powinna to być *Wyżyna Szwabsko-Frankońska*. Po wstępnej dyskusji postanowiono tę nazwę pozostawić do wyjaśnienia na kolejnym posiedzeniu.

Ze względu na brak czasu kontynuowanie omawiania nazw geograficznych zawartych w „Wielkim słowniku ortograficznym PWN z zasadami pisowni i interpunkcji" odłożono na kolejne posiedzenie.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:
Maciej Zych